

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SANATA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

UNIVERSITY STUDENTS' OPINIONS ABOUT ART

Merih DOĞAN¹

Başvuru Tarihi: 12.05.2021 Yayına Kabul Tarihi: 06.11.2021 DOI: 10.21764/maeuefd.936806

(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmada, Ankara Üniversitesi'nde farklı bölümlerde öğrenim gören ve seçmeli ders olarak müzik dersi alan öğrencilerin sanata ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Öğrencilerin sanata ilişkin görüşlerinin amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında bir sanat eğitimi alma, ayda en az bir kitap okuma, ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumuna, müzik dersini seçme nedenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu araştırma, farklı bölümlerden 228 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Verilerin toplanmasında Ayaydın, Kurtuldu ve Akyol Dayı (2017) tarafından geliştirilen "Sanata İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Ölçek" ve araştırmacı tarafından geliştirilen demografik bilgi formu kullanılmıştır. Katılımcıların sanata ilişkin görüşlerinin genel olarak olumlu yönde olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında bir sanat eğitimi alma, ayda en az bir kitap okuma, ailesinde sanatla ilgilenen bireylerin olma durumu, müzik dersini seçme nedeni ile sanata ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Ancak bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin küçük olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Üniversite öğrencileri, sanat, görüş, sanat eğitimi.

Abstract: In this study, it was aimed to determine opinions of students who study in different departments of Ankara University and take elective music course about art. It was tried to determine whether the students' views about art differ according to taking amateur music education, being able to play an instrument, taking an art education other than music, reading at least one book a month, having individuals interested in art in their family, and the reason for choosing the music course. This research was conducted with 228 students. "The Scale to Determine the Opinions about Art" developed by Ayaydın, Kurtuldu and Akyol Dayı (2017) and the demographic information form developed by the researcher were used to collect the data. It was determined that the opinions of the participants about art were generally positive. A meaningful difference was determined between taking amateur music education, being able to play an instrument, taking an art education other than music, reading at least one book a month, having individuals interested in art in their family, the reason for choosing the music course, with their opinions about art. However, it was determined that the effect of independent variables on the dependent variable was small.

Keywords: University students, art, opinion, art education.

¹ Öğr.Gör.Dr. Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Sanat Eğitimi Bölümü, merihdoganay@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-7455-5613>

Giriş

Bireylerin gelişiminde pek çok etmenin etkisinin olduğu bilinmektedir. Sanatın da bu gelişim sürecine katkı sağlayan etmenlerden biri olduğu söylenebilir. “Sanat hem öğrenme sürecinin hem de gelişim sürecinin etkin bir yardımcısı olabilir. Çünkü sanat, duygu ve düşünce arasındaki karşılıklı ve iç içe geçmiş bağlantıyı vurgular” (San, 1979, s. 1). Sanatın bireyin gelişimi üzerindeki etkisi dikkate alındığında, sanat eğitiminin de eğitim sürecinin çeşitli aşamalarında yer alması gerektiği söylenebilir. “Sanat eğitimi, her yaşta birey için gereklidir ve insan hayatında önemli bir yere sahiptir. Estetik düşünce, bilinçli organize etme, gözleme, işbirliği yapma, ifade etme, üretken olma, kişisel buluşlar gibi önemli adımları destekleyerek, yaratıcı gücü ve potansiyelini destekleyerek pratik düşünce becerisi geliştirir. Eğitim başarılarına katkıda bulunan sanat eğitimi, tüm zihinsel süreçlerimizi ve hayal gücümüzü çalıştırarak, zihnimizi bilişsel ve duygusal yönleriyle canlı tutar” (Aykanat, 2018, s. 18-19).

“İnsanın genel eğitimini bir bütünlük içerisinde düşünmeliyiz ve sanat eğitimi bu genel eğitimin bir parçasıdır. Kişinin kendini ifade edebilmesi, varlığının bir ifadesi olarak sanatı kullanmasıyla mümkün olabilir. Birey farklı bakış açılarıyla olaylara yönelir, çocukluktan itibaren aşılana çalışılan sanat anlayışı sayesinde birey, gören, duyan, hisseden ve eleştirel düşünen ve bu düşünceleri hayatının her alanına uygulayan bireylere dönüşür. Eğitim tüm hayat boyunca devam etmektedir ve sanat eğitimi bu sürecin önemli noktalarındandır” (Atilla, 2017, s. 6-7). “Sanat eğitimi bireyin kim olduğu ve içinde yaşadığı dünyayı kavraması, karşılaştığı problemlere karşı çözüm üretmesi, gördüğü ve hissettiklerine karşı tepki vermesi gibi bireyin kimlik edinme sürecinde büyük öneme sahiptir. Bu anlamda sanat eğitimi ile asıl hedeflenen bireyin, yaratıcı, sorgulayan, kendine güvenen, analitik düşünme yetisine sahip, sağlıklı düşünme yeteneğine sahip olması özetle bireye bir bütün olarak yaşama becerisi kazandırmaktır” (San, 1984, s. 6; akt. Yalçınkaya, 2018, s. 14).

Bu bağlamda, mesleki boyutta verilen sanat eğitiminin dışında, eğitim sürecinin tüm kademelerinde, genel sanat eğitiminin ne denli önemli, işlevsel kazanımlar oluşturacağını ifade etmek mümkün olabilir. Genel sanat eğitimi kapsamında, ilköğretim ve ortaöğretimlerde verilmekte olan sanat derslerinin yanında, çeşitli üniversitelerde verilmekte olan seçmeli sanat dersleri, farklı fakültelerde öğrenim görmekte olan öğrenciler için, kazanımlar oluşturabilecek fırsatlar sağlayabilir. Farklı mesleklere sahip olacak öğrencilere verilen sanat eğitimi, öğrencilerin

gelişim sürecine katkı sağlayabileceği gibi, sanat okuryazarlıklarını da artırabilir. İnsan yaşamında önemli bir yeri olan sanatın, bireyler tarafından nasıl algılandığı da oldukça önemlidir. Bireylerin sanata yönelik algıları, ilgileri, tutumları, görüşleri, sanata ilişkin bilgi düzeyleri ve deneyimlerinden kaynaklanabildiği için, söz konusu özellikler, sanatın, sanat eğitiminin mevcut durumu hakkında bilgi verebilir. Pek çok alanda olduğu gibi, sanata yönelik algılar, ilgiler, tutumlar, görüşler, sanatsal gelişimi de etkileyebilir. Bireylerin sanatın önemine, işlevselliğine yönelik bakış açıları, sanata olan ilgileri, sanatın gelişimine dolayısı ile toplumun gelişimine yön verebilir.

Alan yazında, öğrencilerin sanata ya da sanat eğitime yönelik tutumlarını, görüşlerini inceleyen çalışmalar bulunmaktadır (Ekici, 2011; Cam, 2015; Yılmaz & Şahan, 2016; Gömleksiz & Uğraş, 2018). Ekici'nin (2011), çalışmasında Ankara Üniversitesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören son sınıf öğrencileri ve dekan/dekan yardımcılarının sanat eğitime yönelik tutumları incelenmiştir. Cam'ın (2015), çalışmasında, ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği hakkındaki görüşleri cinsiyet, sınıf, bölüm, okul, ailedeki çocuk sayısı, anne-babanın eğitim durumu, ailenin aylık geliri, yaşanan konutun durumu, ailede sanatla uğraşanlar gibi değişkenler göz önünde bulundurularak belirlenmeye çalışılmıştır. Yılmaz ve Şahan'ın (2016), araştırmasında, öğretmen adaylarının sanat eğitimi ihtiyaçlarını belirlemek ve ihtiyaçlara yönelik çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Bartın Eğitim Fakültesi'nden 24 öğrenci ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Gömleksiz ve Uğraş'ın (2018) araştırmasında, pedagojik formasyon kursuna devam eden öğretmen adaylarının sanata ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırma, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Kursuna kayıtlı öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir.

Alan yazın incelendiğinde seçmeli ders olarak müzik dersini seçen üniversite öğrencilerinin sanata ilişkin görüşlerini çeşitli değişkenler bağlamında inceleyen ilişkisel tarama modelinde bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda, üniversite öğrencilerinin sanata ilişkin görüşlerinin belirlenmesinin ve görüşleri arasındaki farklılıkların hangi değişkenlerden kaynaklandığının ortaya konmasının, sanat eğitimin gelişimine katkı sağlaması, üniversitelerdeki müzik derslerinin içeriklerinin belirlenmesi ve üniversite öğrencilerinin seçmeli derslere yönlendirilmesi süreçlerinde yol gösterici olması beklenmektedir.

Bu araştırmada, Ankara Üniversitesi'nde çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören ve seçmeli ders olarak müzik dersi alan öğrencilerin sanata ilişkin görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmanın problem cümlesi, “Ankara Üniversitesi'nde çeşitli fakülte ve yüksekokullarda öğrenim gören ve seçmeli ders olarak müzik dersi alan öğrencilerin sanata ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklindedir. Bu bağlamda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

- Katılımcıların sanata ilişkin görüşleri nedir?
- Katılımcıların sanata ilişkin görüşleri, amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında bir sanat eğitimi alma, ayda en az bir kitap okuma, ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumuna, müzik dersini seçme nedenine göre farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Seçmeli ders olarak müzik dersi alan üniversite öğrencilerinin sanata ilişkin görüşlerinin çeşitli değişkenlere göre incelendiği bu araştırma nicel bir araştırmadır. İlişkisel tarama modelinde kurgulanmıştır. “İlişkisel tarama modelleri, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir” (Karasar, 1998, s.81). Araştırmada karşılaştırma türünde bir ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde ve meslek yüksekokullarında öğrenim gören seçmeli ders olarak müzik dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Fen Fakültesi, Hemşirelik Fakültesi, Hukuk Fakültesi, İlahiyat Fakültesi, İletişim Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Tıp Fakültesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Ziraat Fakültesi, Adalet Meslek Yüksekokulu, Beypazarı Meslek Yüksekokulu, Elmadağ Meslek Yüksekokulu, Haymana Meslek Yüksekokulu, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'ndan toplam 228 öğrenci katılmıştır. Katılımcıların 143'ü kadın, 85'i erkektir. 179'u birinci sınıf, 38'i ikinci sınıf, 11'i üçüncü sınıf öğrencisidir.

Veri Toplama Araçları

Alan yazın incelendiğinde Aykanat (2018) tarafından okul öncesi öğretmenlerinin sanat eğitimine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla; Dede (2016) tarafından ortaokul ve lisede okuyan öğrencilerin sanata karşı tutumlarını belirlemek amacıyla; Ayaydın, Kurtuldu ve Akyol Dayı (2017) tarafından üniversite öğrencilerinin sanata ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla bir ölçek geliştirildiği görülmüştür. Ayaydın, Kurtuldu ve Akyol Dayı (2017) tarafından geliştirilen “Sanata İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Ölçek”in içerik ve uygulandığı grup bağlamında mevcut araştırmada kullanımı için uygun olduğu görülmüştür.

Araştırmada gerekli verilerin toplanmasında Ayaydın, Kurtuldu ve Akyol Dayı (2017) tarafından geliştirilen “Sanata İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Ölçek” ve araştırmacı tarafından geliştirilen demografik bilgi formu kullanılmıştır. “Sanata İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Ölçek”in yapı geçerliği çalışmasında tek faktörlü bir yapıda olduğu belirlenmiş ve toplam açıklanan varyansın %58.93 olduğu ifade edilmiştir. Akabinde gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonucunda tek faktörlü yapı doğrulanmıştır ($\chi^2/sd = 3.20$, RMSEA: 0.068, SRMR:0.048, NNFI:0.90, CFI:0.91). Ölçeğin iç tutarlık katsayısının hesaplanması sürecinde Cronbach Alpha, iki-yarı ve Gutman güvenilirlik katsayıları hesaplanmıştır. Bu değerler sırasıyla 0.93, 0.889 ve 0.88 olarak rapor edilmiştir.

Bu araştırma kapsamında toplanan veriler üzerinden hesaplanan cronbach alpha katsayısı 0.931, iki yarı güvenilirlik katsayısı 0.863, Gutman güvenilirlik katsayısı ise 0.855 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular ölçeğin iç tutarlık katsayısının yeterli düzeyde olduğunun bir göstergesidir. Bu araştırma kapsamında toplanan veriler üzerinden gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonuçları da tek faktörlü yapının doğrulandığını desteklemektedir ($\chi^2/sd = 3.22$, RMSEA: 0.09, SRMR:0.07, NNFI:0.94, CFI:0.94). Demografik bilgi formu ise katılımcıların seçmeli müzik dersini seçme nedenleri, amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında başka bir sanat eğitimi alma, ailelerinde sanatla ilgilenen bireylerin olma durumlarına ve okuma sıklıklarına yönelik sorular içermektedir. Verileri toplamak için Ankara Üniversitesi Etik Kurulu Başkanlığı’ndan 12.02.2021 tarihli 03/75 sayılı rapor alınmıştır.

Verilerin Analizi

Katılımcıların amatör olarak müzik eğitimi alma durumu, çalgı çalabilme durumu, müzik dışında sanat eğitimi alma durumu, ayda en az bir kitap okuma durumu, ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumu değişkenlerine göre sanata ilişkin görüş puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesine yönelik olarak bağımsız örneklem için t testi hesaplanmıştır. Analiz öncesinde bağımsız değişkenlerin her bir alt grubu için tek değişkenli normallik varsayımının karşılanıp karşılanmadığı test edilmiş ve tüm değişkenler için çarpıklık ve basıklık katsayılarının -1 ve +1 değerleri arasında olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular tek değişkenli normallik varsayımının karşılandığını işaret etmektedir. Katılımcıların müzik dersini seçme nedenlerine göre sanata ilişkin görüş puanlarının anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için tek yönlü varyans analizinin parametrik olmayan alternatifi Kruskal Wallis testi hesaplanmıştır. Parametrik olmayan bir test kullanılmasının nedeni bağımsız değişkenin bazı alt gruplarında tek değişkenli normallik varsayımının karşılanmamış olması ve alt gruplardaki katılımcı sayıları arasında büyük farklılıkların olmasıdır. Anlamlı çıkan Kruskal Wallis testi sonucunda farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi için bonferonni düzeltmesi yapılarak ikili karşılaştırmalar hesaplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 21.0 yazılımından faydalanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öncelikle katılımcıların “Sanata ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik ölçek”ten aldıkları puanların dağılımına ilişkin betimsel istatistikler sunulmuştur. Akabinde, ölçek puanlarının amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında sanat eğitimi alma, ayda en az bir kitap okuma, ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumlarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test eden t testi ve müzik dersini seçme nedenine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test eden Kruskal Wallis testi sonuçları sunulmuştur.

Sanata İlişkin Görüşlere Yönelik Betimsel İstatistikler

Katılımcıların sanata ilişkin görüşlerine yönelik betimsel veriler Tablo 1’de sunulmuştur.

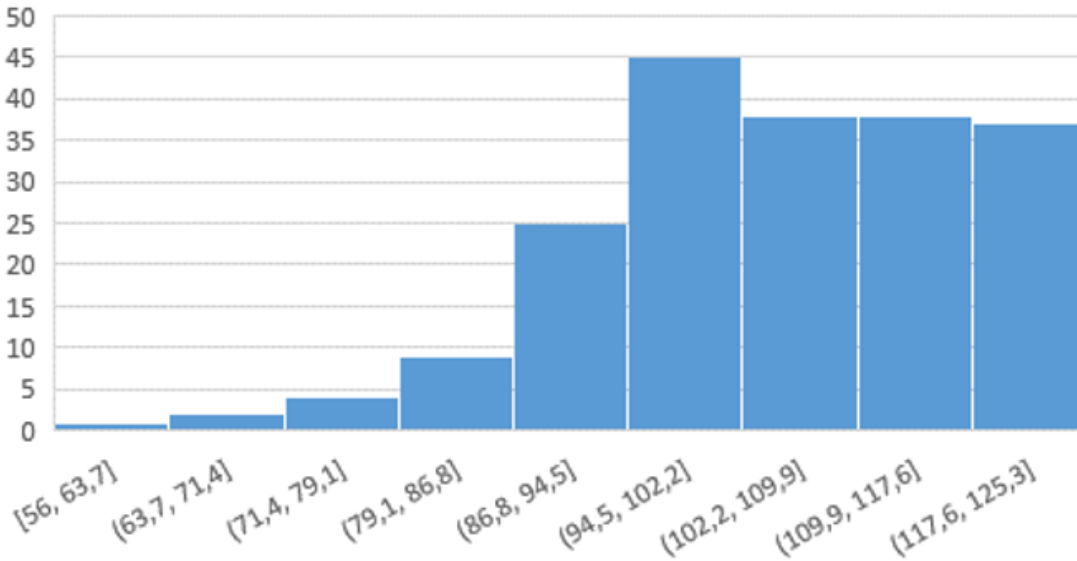
Tablo 1

Sanata İlişkin Görüşlere Yönelik Betimsel İstatistikler

	N	Dizi Genişliği	Min.	Maks.	Ortalama	SS	Çarpıklık	Basıklık
Toplam	228	69	56	125	104.4781	12.64334	-.484	.492

Tablo 1’de görüldüğü gibi, katılımcıların ölçekten aldıkları puanların ortalaması 104.4781’dir. En düşük 56 puan en yüksek 125 puan alınmıştır. Standart sapma 12.64334’tür. Bu bulguya göre katılımcıların sanata ilişkin görüşlerinin genel olarak olumlu yönde olduğu ifade edilebilir. Çarpıklık ve basıklık kat sayılarının -1 +1 değerleri arasında olması puanların dağılımının çok fazla çarpık olmadığını göstermektedir. Bu bulgu katılımcıların sanata ilişkin görüşlerinin normal dağıldığının (Çan eğrisine benzer şekilde) göstergesidir.

Aşağıda ölçekten elde edilen puanlara ilişkin frekansları gösteren bir grafik sunulmuştur.

Şekil 1. Ölçekten Elde Edilen Puanlara İlişkin Frekanslar

Şekil 1’de en az sayıda katılımcının 56-63 puanları arasında olduğu görülmektedir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun 94 ve üzerindeki puan aralığında olduğu görülmektedir. En fazla katılımcının 94-102 oranı arasında olduğu belirlenmiştir. Ölçekten alınan puan aralığını gösteren

bu bulgular, katılımcıların sanata ilişkin görüşlerinin genel olarak olumlu yönde olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin Amatör Olarak Müzik Eğitimi Alma, Çalgı Çalabilme, Müzik Dışında Sanat Eğitimi Alma, Ayda En Az Bir Kitap Okuma, Ailede Sanatla İlgilenen Bireylerin Olma Durumlarına Göre Sanata İlişkin Görüşleri

Öğrencilerin amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında sanat eğitimi alma, ayda en az bir kitap okuma, ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumlarına göre sanata ilişkin görüşlerine yönelik t testi sonuçları tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Öğrencilerin Amatör Olarak Müzik Eğitimi Alma, Çalgı Çalabilme, Müzik Dışında Sanat Eğitimi Alma, Ayda En Az Bir Kitap Okuma, Ailede Sanatla İlgilenen Bireylerin Olma Durumlarına Göre Sanata İlişkin Görüşleri

		N	Ort.	SS	sd	t	p	r(etki büyüklüğü)
Amatör olarak müzik eğitimi alma durumu	Evet	103	107	13.27	224	2.57	.011	0.17
	Hayır	123	102.5	11.88				
Çalgı çalabilme durumu	Evet	103	107.4	11.86	225	3.21	.001	0.21
	Hayır	124	102	12.85				
Müzik dışında sanat eğitimi alma durumu	Evet	62	108	11.71	226	2.48	.014	0.16
	Hayır	166	103.2	12.78				
Ayda en az bir kitap okuma durumu	Evet	197	105.5	12,14	226	3.22	.001	0.21
	Hayır	31	98	13.86				
Ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumu	Var	81	107.5	12.28	225	2.71	.007	0.18
	Yok	146	103	12.61				

Tablo 2’de görüldüğü gibi amatör olarak müzik eğitimi alan öğrencilerin ölçek puanları almayan öğrencilerin puanlarından daha yüksektir ve ortalama puanlar arasında gözlenen bu farklılığın

istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(224)}=2.57$, $p<0.05$). Bu bulguya göre amatör olarak müzik eğitimi alan öğrencilerin görüşlerinin daha olumlu olduğu belirtilebilir. Hesaplanan etki büyüklüğü değeri ($r=0.17$) amatör olarak müzik eğitimi alma durumunun sanata ilişkin görüş üzerinde küçük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Çalgı çalabilen öğrencilerin ölçek puanları çalamayan öğrencilerin puanlarından daha yüksektir ve ortalama puanlar arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(225)}=3.21$, $p<0.05$). Bu bulgu çalgı çalabilen öğrencilerin sanata ilişkin daha olumlu görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Hesaplanan etki büyüklüğü değeri ($r=0.21$) çalgı çalabilme durumunun sanata ilişkin görüş üzerinde küçük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Müzik dışında bir sanat eğitimi alan öğrencilerin ölçek puanları almayan öğrencilerin puanlarından daha yüksektir ve ortalama puanlar arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(226)}=2.48$, $p<0.05$). Bu bulguya göre müzik dışında sanat eğitimi alan öğrencilerin sanata ilişkin daha olumlu görüşe sahip olduğu söylenebilir. Hesaplanan etki büyüklüğü değeri ($r=0.16$) müzik dışında bir sanat eğitimi alma durumunun sanata ilişkin görüş üzerinde küçük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Ayda en az bir kitap okuyan öğrencilerin ölçek puanları okumayan öğrencilerin puanlarından daha yüksektir ve ortalama puanlar arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(226)}=3.22$, $p<0.05$). Elde edilen bulgular ayda en az bir kitap okuyan öğrencilerin sanata ilişkin daha olumlu görüşe sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Hesaplanan etki büyüklüğü değeri ($r=0.21$) ayda en az bir kitap okuma durumunun sanata ilişkin görüş üzerinde küçük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Ailesinde sanatla ilgilenen bireyler olan öğrencilerin ölçek puanları olmayan öğrencilerin puanlarından daha yüksektir ve ortalama puanlar arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($t_{(225)}=2.71$, $p<0.05$). Mevcut bulgu ailesinde sanatla ilgilenen bireylerin olduğu öğrencilerin olmayanlara kıyasla sanata yönelik daha olumlu görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Hesaplanan etki büyüklüğü değeri ($r=0.18$) ailede sanatla ilgilenen bireylerin olma durumunun sanata ilişkin görüş üzerinde küçük bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin Müzik Dersini Seçme Nedenine Göre Sanata İlişkin Görüşleri

Öğrencilerin müzik dersini seçme nedenine göre sanata ilişkin görüşlerine yönelik Kruskal Wallis Testi Sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3

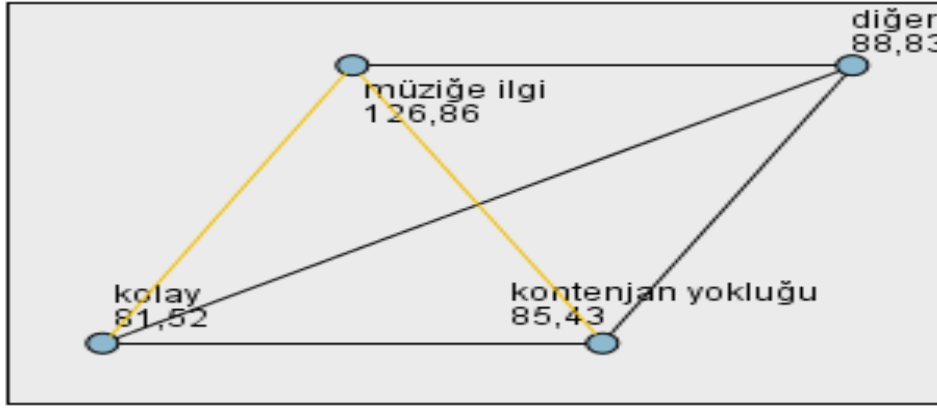
Müzik Dersini Seçme Nedenine Göre Sanata İlişkin Görüşler

Gruplar	N	Sıra Ortalamaları	sd	χ^2	p	Anlamlı Farklılık	Etki Büyüklüğü
Müziğe ilgili olma	162	126.86					
Diğer derslerde kontenjan olmaması	22	85.43				Kolay-İlgi	0.25
Dersin kolay olduğunu düşünme	32	81.52	3	19.807	.000	Kontenjan-İlgi	0.20
Diğer	12	88.83					

Tablo 3 incelendiğinde dersi müziğe ilgi duyduğu için seçen katılımcıların sanata ilişkin görüşler ölçeği sıra ortalamasının (126.86) en yüksek olduğu görülmektedir. Akabinde sırasıyla dersi ankette sunulan seçeneklerin dışında başka nedenlerle seçen katılımcılar (88.83), diğer derslerde kontenjan olmaması nedeniyle seçen katılımcılar (85,43) ve dersin kolay olduğunu düşündükleri için seçen katılımcılar (81.52) gelmektedir. Sıra ortalamaları arasında gözlenen bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($\chi^2(3) = 19.80, p < 0.01$). Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için ikili karşılaştırma testleri gerçekleştirilmiştir. Bu sonuçlara göre müziğe ilgili olduğu için dersi seçen öğrenciler ile dersi kolay olduğu için seçen öğrencilerin sıra ortalamaları arasındaki fark anlamlı bulunmuştur ve bu durumun bağımlı değişken üzerinde küçük bir etkiye (0.25) sahip olduğu belirlenmiştir. Bu bulguya dayalı olarak müzik dersini ilgi duyduğu için seçen öğrencilerin, kolay olduğu için seçen öğrencilere kıyasla sanata yönelik daha olumlu görüşe sahip oldukları belirtilebilir.

Benzer şekilde müziğe ilgili olduğu için dersi seçen öğrenciler ile diğer derslerde kontenjan olmadığı için seçen öğrencilerin sıra ortalamaları arasındaki fark da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu durumun da bağımlı değişken üzerinde küçük bir etkiye (0.20) sahip olduğu belirtilebilir. Mevcut bulgu müzik dersini ilgi duyduğu için seçen öğrencilerin diğer derslerde kontenjan olmadığı için seçen öğrencilere kıyasla sanata yönelik daha olumlu görüşe sahip olduklarını ortaya koymaktadır.

Aşağıda bağımsız değişkenin alt gruplarına ilişkin ikili karşılaştırma sonuçlarını gösteren şekil sunulmuştur. Şekil 2’de sarı çizgi ile bağlanan değişkenler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı iken siyah çizgi ile bağlanan değişkenler arasındaki fark anlamlı değildir.

Şekil 2.Çoklu Karşılaştırma Sonuçları

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Katılımcıların sanata ilişkin görüşleri genel olarak olumlu yöndedir. Yılmaz ve Şahan'ın (2016) öğretmen adayları ile gerçekleştirdikleri çalışmada, son sınıf öğrencilerinin tamamının eğitim fakültelerinde sanat eğitimi derslerinin alınması gerektiğini düşündükleri, tamamının sanat eğitiminin öğretmenlik mesleğine, çoğunluğunun da branşlarına katkısı olacağını düşündükleri sonucuna ulaşmıştır. Cam'ın (2015) araştırmasında, ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin sanat eğitimi ve gerekliliği ile ilgili olarak sanatın yaratıcılığı desteklediği, hayal gücünü geliştirdiği, vücudu daha koordineli çalıştırdığı ve sanat eğitiminin dersin uzmanları tarafından verilmesi gibi konuları önemsedikleri belirtilmiştir. Ekici'nin (2011) araştırmasında, öğrencilerin

çoğunluğunun, “Sanat eğitimi eleştirel düşünmeyi öğretir” ifadesine katıldıkları, sanatı okul müfredatının önemli bir parçası olarak düşündükleri, “Her seviyedeki öğrencinin sanat eğitimi geçmişi, yetişkinliğindeki sanata karşı olan tutumunu etkiler” ifadesine katıldıkları, “Eğer bir kesinti yapılacaksa, ilk olarak sanat dersleri eğitim programından kaldırılmalıdır” ifadesine katılmadıkları, “Sanat, özel içeriğiyle bilinmesi gereken değerli bir alandır” ifadesine katıldıkları, gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Gömleksiz ve Uğraş’ın (2018) araştırmasında, katılımcıların sanat ile ilgili kitapları okumaktan ve sanat ile uğraşmaktan hoşlandıkları, sanatsal uygulamaların dikkatlerini çektiği, sanatı heyecan verici ve ilgi çekici buldukları ve sanatı eğlenceli bir uğraş olarak gördükleri, sanatın eğitim-öğretim etkililiğini arttırmak için ve hayal gücünü ve geniş düşünmeyi geliştirmek için gerekli olduğunu düşündükleri belirtilmiştir.

Mevcut araştırmada, amatör olarak müzik eğitimi alma, çalgı çalabilme, müzik dışında bir sanat eğitimi alma, ayda en az bir kitap okuma, ailede sanatla ilgilenen bireyler olma durumuna göre sanata ilişkin görüşlerin farklılaştığı tespit edilmiştir. Amatör olarak müzik eğitimi alanların, almayanlara; çalgı çalabilenlerin, çalamayanlara; müzik dışında bir sanat eğitimi alanların, almayanlara; ayda en az bir kitap okuyanların, okumayanlara; ailesinde sanatla ilgilenen bireyler olanların olmayanlara göre sanata ilişkin görüşlerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Ancak bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken üzerindeki etkisinin küçük olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin dersi seçme nedenleri ile sanata ilişkin görüşleri karşılaştırıldığında da farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Müziğe ilgili olduğu için dersi seçen öğrencilerin, dersi kolay olduğu için seçen ve kontenjan olmadığı için seçen öğrencilere göre daha olumlu görüşe sahip olduğu belirlenmiştir. Ders seçme nedeninin de sanata yönelik görüş üzerinde küçük bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir;

Genel sanat eğitimi örgün eğitimin her aşamasında kesintisiz olarak devam edebilir,

Eğitim sürecinin çeşitli kademelerinde öğrenciler amatör olarak sanat eğitimi almaya teşvik edilebilir,

Öğrencilerin sergi, konser, tiyatro gibi sanatsal etkinliklere katılmaları sağlanabilir,

Öğrencilerin sanata ya da sanat eğitime yönelik görüşlerinin farklı değişkenler ile olan ilişkileri incelenebilir.

Kaynakça

- Atilla, U. (2017). *Görsel Sanatlar Dersi Müze Eğitimi Konusunun 8. Sınıf Öğrencilerinin Sanatsal Değerlendirme Yapabilmelerine Olan Etkilerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ayaydın, A., Kurtuldu, M. K. & Akyol Dayı, B. (2017). Sanata İlişkin Görüşleri Belirleme Ölçeğinin Geliştirilmesi (Karadeniz Teknik Üniversitesi Örneği). *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 204-219.
- Aykanat, E. (2018). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sanat Eğitime Yönelik Tutumlarını Belirlemek Üzere Ölçek Geliştirme Çalışması*. (Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Cam, F. (2015). *Ortaöğretim Öğrencilerinin Sanat Eğitimi ve Sanatın Gerekliliği Hakkındaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Antalya İli Örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van.
- Dede, H. (2016). Öğrencilerin Sanata Karşı Bakış Açılarını Ortaya Koymaya Yönelik Bir Tutum Ölçeği. *İDİL Sanat ve Dil Dergisi*, 5 (25), s.1559-1576.
- Ekici, K. (2011). *Yükseköğretim Kurumlarının Sanat Eğitimi Dersleri Olmayan Programlarında Sanat Eğitiminin Gerekliliği*. (Yüksek Lisans Tezi). Ondokuzmayıs Üniversitesi, Samsun.
- Gömlüksiz, M. N. & Uğraş, H. (2018). Pedagojik Formasyon Öğrencilerinin Sanata İlişkin Görüşleri. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 11(37-2), 124-151.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 8. Basım.
- San, İ., (1979). *Sanatsal yaratma, çocukta yaratıcılık*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2. Baskı.

Yalçınkaya, V. A. (2018). *Üniversitelerde Sanat Eğitimi Gören Öğrencilerin Günlük Yaşantılarında Sanatın Etkisinin Araştırılması*. (Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Yılmaz, O. & Şahan, G. (2016). Öğretmen Adaylarının Sanat Eğitimi İhtiyacına Yönelik Görüşlerinin Belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(2), 717-729.

Extended Abstract

Introduction

It may be possible to express how important and functional gains the general arts education will create at all levels of the education process, apart from the art education given at the professional level. Within the scope of general art education, besides the art courses taught in primary and secondary education, the elective art courses taught at various universities may provide opportunities for students studying at different faculties to create gains. Art education given to students who will have different professions can contribute to the development process of students as well as increase their art literacy. It is also very important how art, which has an important place in human life, is perceived by individuals. Since individuals' perceptions, interests, attitudes, opinions, can be derived from knowledge levels and experiences about art, these characteristics can give information about the current state of art and art education. As in many fields, perceptions, interests, attitudes, opinions towards art can also affect artistic development. Individuals' perspectives towards the importance and functionality of art, their interest in art, can direct the development of art and thus the development of society.

In this study, it was aimed to determine the opinions of the students who study at various faculties and vocational schools in Ankara University and take music lessons as an elective course about art. In line with this purpose, the following research questions were constructed:

- What are the participants' opinions about art?
- Do the participants' opinions about art differ according to taking amateur music education, being able to play an instrument, taking an art education other than music, reading at least

one book a month, having individuals interested in art in their family, and the reason for choosing the music course?

Method

This study, in which the opinions of university students taking music course as an elective course, about art were examined according to various variables, is associational survey model. The sample of this study consisted of the students who take music course as an elective course in different faculties and vocational schools of Ankara University. A total of 228 students attended to research from Faculty of Languages and History-Geography, Faculty of Dentistry, Faculty of Science, Faculty of Nursing, Faculty of Law, Faculty of Divinity, Faculty of Communication, Faculty of Engineering, Faculty of Health Sciences, Faculty of Political Science, Faculty of Sports Sciences, Faculty of Medicine, Faculty of Applied Sciences, Faculty of Agriculture, Vocational School of Justice, Vocational School of Beypazarı, Elmadag Vocational School, Vocational School of Haymana, Vocational School of Health Services. 143 of the participants were women and 85 of them were men. 179 of them were first year students, 38 were second year students and 11 were third year students. T Test for independent samples was calculated to determine whether the participants' opinions about art differ according to taking amateur music education, being able to play an instrument, taking an art education other than music, reading at least one book a month, having individuals interested in art in their family. Before the analysis, it was tested whether the univariate normality assumption was met for each subgroup of the independent variables and it was determined that the skewness and kurtosis coefficients for all variables were between -1 and +1 values. These findings indicate that the univariate normality assumption was met. Kruskal Wallis test was calculated to determine whether the participants' opinions about art differ according to the reason for choosing the music course. The reason for using a nonparametric test was that the univariate normality assumption was not met in some subgroups of the independent variable and there were large differences between the number of participants in the subgroups. As a result of the Kruskal Wallis test, which was found to be significant, two comparisons were calculated by making bonferonni correction in order to determine between which groups the difference was. SPSS 21.0 software was used to analyze the data.

Results

The average of the scores the participants got from the scale was 104.4781. The lowest was 56 points, the highest was 125 points. Standard deviation was 12.64334. According to this finding, it can be stated that the opinions of the participants on art were generally positive. A meaningful difference was determined between taking amateur music education, being able to play an instrument, taking an art education other than music, reading at least one book a month, having individuals interested in art in their family, the reason for choosing the music course, with their opinions about art. The opinions of those who take amateur music education were more positive than those who do not. The opinions of those who can play an instrument were more positive than those who can not. The opinions of those who take an art education other than music were more positive than those who do not. The opinions of who read at least one book in a month were more positive than those who do not. The opinions of those who have individuals interested in art in their family were more positive than those who do not. However, it was determined that the effect of independent variables on the dependent variable was small. The opinions of the students who choose the course because of their interest in music were more positive than the students who choose the course because it was easy and because there were no quotas in other courses. It was determined that the reason for choosing the course had a small effect on the opinions about art.

In line with this results, it can be suggested that the continuation of general art education at every stage of formal education, encouraging students to take art education as an amateur at various stages of the education process, ensuring that students participate in artistic activities such as exhibitions, concerts, theater, examining the relationship students' opinions about art or art education with different variables.

ETİK BEYAN: “*Üniversite Öğrencilerinin Sanata İlişkin Görüşleri*” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Ankara Üniversitesi Etik Kurulu’ndan 12/02/2021 tarih ve 03/75 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.